

2114

P
Mappe 54
Ekspl. 13
Årg. 1941
O.V.
Jfr.

Spre dette skrift videre.
Stopper du det, svikter du Norges sak.

F R A M.

----- Nr. 3, sept. 1941.

Gi mig de rene og ranke, de faste og sterke menn
de som har tålmod og vilje og aldri i livet
går hen
og selger min store tanke, men kjemper til döden
for den.

(Rudolf Nilsen i "Revolutionens röst")

MORD.

To av arbeidernes tillitsmenn - Hansteen og Wickström
er etter en meget summarisk rettsbehandling myrdet for å vareta
arbeidernes legitime krav på rimelige livsvilkår. Behandlingen og
fremgangsmåten er oprørende da disse to frarådet streik. Streiken
kom som en spontan reaksjon fra arbeidernes side p.g.a. de slave-
vilkår det bys det arbeidende folk idag. Nordmenn vil minnes disse
to, ikke bare p.g.a. de föreregenskaper de har vist i arbeidernes
faglige kamp men også p.g.a. deres förende kamp på den norske
hjemmefront. - - - Terror skal ikke böye oss.

8-----

EUROPA arbeider for aksomaktene - sa Goebbels nylig.

Ordene er desverre sanne. Nordmennene såvelsom de andre under-
trykte folkeslag arbeider med krum rygg for tyskerne. Folk herhjem-
me på borget er så kjekke - bare i kjeften. Det prates stolper
opp og stolper ned og protesteres i pene former. Slik nyttet
ikke noe - det måstå makt bæk ordene. Krigen på hjemmefronten
er like viktig som kampen i Sovjetsambandet og de andre steder

ADVARSEL.

Den norske regjering har gjennom kringkastingen rettet en
advarsel til politiet for dets nikkjære arbeid for tyskerne. Det
er grunn til å minne om denne advarselen da politiet etterhvert
arbeider mere og mere energisk for våre fiender. Et eksempel er
ransakingen på togene inn til Oslo søndag 24.8. Politiet gikk me-
get grundig gjennom pargasset og forhørene var direkte inkvi-
sitorisk (En måtte oppgi avreisedatum og -tid, opholdstid og -sted
osv. Folk bør ta sig god tid på sine bærturer o.l.) Slike ransak-
inger skal det norske politi foreta meget skjødesløst. Vi retter
med dette en streng advarsel til politiet. Hvis politiet fortset-
ter sitt nikkjære arbeid for tyskerne så må vi ved neste korsvei
ta oss selv tilrette og det på en måte så vedk. får føle det ef-
tertrykkelig. Denne advarsel er ikke bare rettet til politiet,
men til alle off. tjenestemann. Sabotasjen er også deres kampmid-
del.

* * *

ANGIVERE.

Følgende personer arbeider som spioner for forrederne innenfor landets grenser:

Politibetjent Aksel Waage	Konstabel nr. 945 E.	Sunne
Overkonstabel T. Bakkerud	"	I364 G. Ruud
Overkonstabel P. Kruke	"	I4II W. Børgersen
Konstabel nr. I26 J. Wold	"	I0I7 A. Hansen
" 369 P. Pedersen	"	348 M. Dahle
" 333 G. Furuseth	Finn Kaas	24 år
" 494 F. Halsene	Odver Klempe	20 år
" 802 J. Nordanger	O. Hafnor	30 år
" 857 H. Lorentsen	Reidar Kolberg	35 år
" 910 O. Johnsen	Ole Kåsa	35 år.

Vær forsiktig - men ikke redd. Gjör din plikt.
La oss vere tause sammen.

"FOLKEFRONTEN MOT DET NYE NORGE".

Det er overskriften til "Fritt Folks" redaksjonsartikkellørdag 23.8. Bladet er meget forært over folkets reaksjon overfor N.S. og tar sterkt til orde mot isolasjonen osv. Produktet oser av mindreverdighet og dårlig samvittighet. Denne folkefronten er til og med så frekk å bære sitt eget merke - de norske farger eller det norske flagg.

Vi bærer selvsagt alle merker med frihetens farger.

SKUESPILLESTREIKEN

er avblåst. Förste omgang ble en seier. Annen omgang ga desverre tap. Kampen var denne gang preget av de nye kontraktene. Vi gjengir nedenfor delvis 2 av kontraktene §'er som en norsk skuespiller ikke burde undertegne.

Av § 8.

..... Dessuten har skuespilleren plikt til, innenfor rammen av sin alminnelige kunstneriske virksomhet, å medvirke ved norske filmoptagelser og i Norsk Rikskringkastings utsendinger, like som i påkommende tilfelle på nasjonale festdager, under forutsetning av at den virksomhet som er fastsatt i denne kontrakt ikke hindres ved det. Teatersjefen på sin side er forpliktet til å gjøre denne medvirkning mulig for skuespilleren. Teatersjefen kan ikke uten saklig grunn og uten tillatelse fra Kultur- og Folkeopplysningsdepartementet nekte skuespilleren å opptre i Norsk Rikskringkasting eller å delta i norske filmoptagelser. Heller ikke kan han nekte ham samtykke til å filme i ferien, i den hensikt å anvende ham i sommerspill ved sitt eget teater.

Av § 14.

..... Enhver tvist som måtte utspringe av dette kontraktsforholdet, skal med bindende virkning for partene avgjøres av Kultur- og Folkeopplysningsdepartementet. Skuespilleren erkjenner samtidig med kontraktens underskrift at han har mottatt og gjort seg bekjent med innholdet av teatrets reglement. Skuespilleren forplikter seg til å underkaste seg reglementet og andre ordensbestemmelser som måtte bli foreskrevet av hans lovlige forsatte, forsävidt reglementet og bestemmelsene ikke står i strid med nærværende kontrakts innhold.

Omstendigheten har tvunget skuespillerne til å undertegne kontraktene - i hvert fall før "statsteatrenes" vedk. Saken har utviklet seg på følgende vis:

I skriv av 26.8. til N.teatrets styre anmodet teatrets skuespillere om at undertegning av kontraktene ble utsatt i 14 dager. Skuespillerne ville nødig ta standpunkt før teatrets retningslinjer og drift ble kjent. 27.8 ble skuespillere og personale kalt til møte i foyeren med styremedlemmene Holtskog og Fritz Jensen. På møtet melder Holtskog at Gustav Berg-Jæger i styremøte var konstituert som ny sjef. Berg-Jæger takket for tilitten og meldte at teatrets administrasjon ville bli som tidligere med styre og representantskap. Ved driften ville det bare bli tatt kunstneriske hensyn dog således at teatret litt etter litt vil vise et nytt ansikt, d.v.s. i den nye tids ånd. B.-J. ga videre beskjed om at kontraktene måtte være underskrevet neste dag. Forestillingen ble møtt med iskulde og taushet. 28.8 holdt teatrets skuespillere møte hvor en ble enig om å sende kulturdepartementet et et skriv. I skrivet anmodet de igjen om utsettelse med undertegning av kontraktene idet det ble peikt ut at Berg - Jæger bare var konstituert av 2 styremedlemmer. Det var opplyst at de andre var forhindret (Bull, Bödtker og Grieg sitter som kjent på Grini). Skuespillerne anmodet videre om at representantskapet skulle sanksjonere B.-J.'s konstitusjon. 29.8 fikk skuespillerne skriftlig underretning om at B.-J. definitivt var ansatt og om at kontraktene måtte være undertegnet innen kl. 15. Hvis kontraktene ikke ble undertegnet måtte hver enkelt ta konsekvensene.

Pr. telefon og muntlig kom Finn Halvorsen og Holtskog med de voldsomste trusler - særlig mot enkelte skuespillere - det ble til og med truet med standrett. Skuespillerne undertegnet deretter under tvang.

Skuespillerne kan ikke føre kampen videre og derfor må publikum ta den opp. Fra nå skal Nationalteatret boikottes.

Dét hadde vært grunn til å boikotte de andre teatrene også p.g.a. ledernes lunkne innstilling. De sökte nemlig om licens mens skuespillerne og Nationalteatrets styre satt i fengsel.

Foreløpig boikotter vi bare Nationalteatret.

.....
KJÖTT,

Det går fram av skrivet nedenfor at det ikke er mangl på denne varen herhjemme:

OSLO KOMMUNE

Torgdirektören.

LJ/IM

Handelsdepartementet,
Lisensavdelingen.

Vedlagte valutasökning gjelder penger til dekning av löse

deler til slaktehusets skrapemaskin for griseslakning. Disse deler er så slitte at de må utskiftes, hvis man ikke skal risikere at maskinen stopper. Slaktehuset er av staten stillet til disposisjon for Wermacht, og der slaktes for tiden utelukkende for tyskerne.

Saken bes avsljort straks da maskinen er uundværlig og der for tiden er usedvanlig stor tilförsel av slakting som må gjøres undav fordi der stadig kommer nye tilförsler så anlegget er overbelastet.

Oslo, den 26 juni 1941

(u.) L. Jersin
kst.

I anledning Erling Björnsons artikkelen i "Aftenposten" den 22 august 1941 er det på sin plass å minne om dette brev fra hans far, Björnstjerne Björnson til Henrik Ibsen II.7.1866.

----- noj - end Krigen Du. Bevare oss God hvis en saa brutal Magt som Preussen skulde få Overherredømmet. Dette Lands Historie kjender ingen Adelmodighed, Frihed, Skjönhed, kun Magtudvidelse ved alle Midler og helst de härde eller lumske. Den preussiske "Logik" bliver i tilfælde af Sejer over hele Linjen Styringsprincippet i Europa i næstfølgende År, og da bliver her ikke til at leve. Preussen er værre end Russland, som foruden at eje et forsonende Sværmeri ejer Opgaver til en anden Kant og i det indre. Preussen har kun Erobrerens Hovmod og Hensynsløshed, har altid havt det, lige ned i sin Kunst, sin Videnskab. Der er i det Folk som Helhed ikke eet elskværdig Drag, der er ing n Kjærlighed over det, derfor ingen Poesi.

Björnson: Grotid II, side 203.

STÖNAD AV NÖDSTILTE NORDMENN.

Vi får dagstött meldinger om at gode nordmenn er fjernet fra sine stillinger på grunn av sin opptreden eller holdning. De får avkortet lønn eller slett ikke noe. Våre frontsoldater på den indre front må settes inn - familien blir sittende på bar bakke. Koner og barn til dem som setter livet til på handelsflaten, i marinen, hæren og flyvevåbnet sitter herhjemme med lite eller ikke noe til å brödfö seg med. Det er vår plikt å hjelpe de nødtilte og vi gjør det med glede. Du skal gi så mye at det svir. Vi kjenner kontordamer på små lusegasjer som med et hjertevarmt smil gir sin femmer om måneden, vi kjenner folk som før var fremmed like overfor innsamlinger av enhver art men som nå med godt fedrelandssinn så å si strör om seg med pengar for å hjelpe sine folkefeller uansett klasse og yrke. Vi må bekjenne at vi også kjenner velstående personer som med et surt ansikt allernadigst gir en femmer - for ikke å tale om pyntedukkene av begge kjønn som roter følt i pungen for å finne en ganske, ganske liten skilling. Vi gir alle så at vi har følelsen - jeg har gjort min plikt og ifatt til.

Hver arbeidsplass organiserer sin innsamlingscirkel blant gode landsmenn. Ta ikke noen unödige sjanser. En stø kvinne eller mann tar seg av pengene og leder dem videre i de mange hemmelige kanaler som står åpne for nordmenn. Hver gang du hever gasjen går du til din tillitsmann med det pengebeløp du kan avse. I feriene like fullt som til jul må du yte din skjerv. De nødstilte skal leve da som ellers. Vi gjør ellers merksom på at det ikke gis kvittering eller gjøres notater. Det er tillitssak. Misbruk vil selvsagt forekomme - vi antar at det imidlertid har liten betydning. Det trengs mange midler - du setter arbeidet igang straks på ditt kontor eller i din omgangskrets og setter andre i virksomhet i sin krets.

Vi skulde unde alle å se den gleden som folkets æreslønn utlöser hos nerveslitte og herjete folkefeller. De er nerveslitt og herjet, men like faste. Det gis bare disse ord -

VI ER NORDMENN.

Stå fast du tre og røyn din malm
til inste aremerg.
På vindberr vakt ved vokstergrensa,
einsam imot aude fjellet
står du store toll.
Um so du stod på klære berg,
jordtyste røter töygjer seg,
syg næring av den nakne mold.
D'er ingen storm som böygjer deg.

Örjaseter.

UTDRAG AV BREV fra en svensk sosialdemokrat til en god nordmann. Brevet har merkelig nok gått gj. den tyske og svenske censur.

"Sommaren har snart gått och under den har Sverige legat som en fridens ö i en på sätt och vis idiotisk kontrast mot en sönderslitna värld... Men vi har haft det bra. Och det är o-rättvist. Men en sak skal jag i alla fall säga dig. Vi ha det bra här i Sverige, men Sverige är inget lyckligt land. Sverige är ett olyckligt land, och Danmark är ett olyckligt land och Finland är ett mycket olyckligt land, men Norge är ett mycket lyckligt land. Det kanske du inte går med på, men det är så, Norge är ett lyckligt land. Jag undrar, om du förstår, att det finns svenskar, som avundas er.

- - - Iblant hör jag norrmänna tala i radion. Det finns två norrmänna, som jag heller lyssnar till än någon annan talare. Jag undrar om det finns ett folk, som kan uppvisa större talarebegåvningar än det norske. Men ni kan inte bara prata i Norge. Där finns det min också. Vi ha fått mange kärlekar här. För detta skulle man ha lust att grata både ibland, om man kanse

Vi ha fått veta, att Sverige inte bör tänks på något ledarskap i Norden. Nej, vad ska vi med det att göra? Det är väl närmast ni norrmänna som är värsta ledarskapet. Om någon ska ha det. Men varför nu någon av de nordiska länderna ska være ledare är svårt att begripe. Vi kan väl vara samma ting

Din vän
